

SLOVENSKI GOSPODAR

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in volja za polnino vred in v Mariboru s polifanem na dom za celo leto 24 K, pol leta 12 K in za četrt leta 6 K. — Naročnina izven Jugoslavije 32 K. — Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopolnjuje do odpovedi. — Odje „Katoških tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebnih naročnin. — Posamezni listi stanejo, če obsegajo 4 strani 40 rin., na 8 straneh 60 rin. — Uredništvo: Korotška cesta št. 3. — Rekopisni se ne vračajo. — Upravništvo: Korotška cesta št. 3, sprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od znanstvenopetivnosti za vsak K 160. Za večkratne oglase primeren popust. V oddelku „Mala razprava“ stane beseda 50 rin. — Inserati se sprejemajo do torka opoldne; Message reklamacije so politične prostje.

Kmetje, odprite oči!

Mnogo se govori pri naših shodih in piše v časopisih, kako in zakaj bi se morali združiti kmetje v močno organizacijo Kmetске zveze, ker polovica kmetiskega ljudstva noče razumeti nujne potrebe organizacije. Nahajamo se v odločilnem času, v katerem se kuje naša bodočnost. Vse stranke se bojujejo za oblast, oz. za zmago pri bodočih volitvah, kajti dobro vedo, da tista stranka, katera bo pri volitvah zmagala, tista bo imela najlepšo bodočnost. Za našo kmetisko ljudstvo je ravno Kmetiska zveza najboljša in najmočnejša organizacija, v kateri bi se naj združili vsi kmetje. V naši državi bi naj bil glaven steber kmetiski stan, kateri je pa žalibog v premajhnem številu zastopan v državnem zboru, zato nas kliče dolžnost, da to število pomnožimo.

Dolžnost in naloga naših poslancev bi naj bila, da rešijo kmeta težkih bremen, katera se mu nalagajo vedno težja. Poglejmo si ta bremena natančneje in spoznali bomo, da kmet mora na ta način propasti. Pred vojsko je delal kmet popolnoma zastonj, zato ni šudno, da so bila vsa posestva v dolgovih. Vojska je dala sicer kmetu v prvih letih nekaj suhega papirja, s katerim je plačal svoje dolgove, zato mu je pa hlevne žanje in polje izčrpala. Danes stoji kmet mnogo na robu smrti nego pred vojsko, kajti njegovi pridelki se mu ne plačujejo v istem razmerju, kakor mora on plačevati za obleko in druge potrebščine. Med vojsko in sploh v sedanji draginji se ni moglo kupovati nobenega orodja, skoraj polovica inventarja je uničenega, kateri se pa mora nadomestiti in za kakšne cene —?

Ze v tem oziru mora kmetiski stan propasti. Se večja bremena se nalagajo kmetiskim sinovom, kateri prevzamejo posestvo. Da si tem lažje predočimo bremena mladega kmeta, vzamemo srednje veliko posestvo (20 ha) za primer. Kot sin je ud družine (recimo 5 oseb), bi bilo po pravičnej razdelitvi le ena petina posestva njegovega. Navadno prevzame celo posestvo, soraj mora ostale brate in sestre primerno izplačati

in staršem oskrbeti prevzitanjo. V tem navedenem slučaju bi prevzel po znižani cenji za 50.000 K posestvo. Ker je le petina njegova mora izplačati 10.000 kron. Ta denar si mora izposoditi in ga obrestovati. Običajno je, da se kmetiska družina razdeli s pohištvom in sploh v inventarjem. Ze prvi dan si mora mladi kmet nakupiti za drag denar pomanjkanje orodja itd. kar ga stane najmanj 20.000 K. To je prvo breme, katero prevzame kmet po pravični poti. Veliko težje breme mu naloži sodnijska oblast, ki mu isto posestvo ceni za najmanj 150.000 K in zahteva takozvani desetek, kateri bi znašal v tem slučaju 15.000 kron. Torej, če seštejemo dolgove mladega kmeta prvi dan, znašajo 75.000 K. Kako zamore životariti takšen kmet? In kaj bo takrat, ko se valuta končno javno uredi — pridelki bodo ceneji in dolg bo ostal? Kakšna bodočnost čaka kmeta? Le po dolgih letih trpljenja se v trudapolnem 16 urnem delavniku iz pomaga toliko, da zamore mirno spati.

Glavna naloga poslancev bi naj bila: rešiti kmeta raznovrstnih dohodninskih davkov, kakor tudi neljubega desetka. Kaj bodo pomagale vse strokovne kmetijske šole za povzdigo splošnega gospodarstva, če uničijo mladega posestnika prvi dan navedena bremena finančno?

Vojnim dobičkarjem in tolstim kapitalistom se naj davčni vijak primerno pritiska, tedaj bo imela država dovolj denarja. Ubogemu kmetu z vpadlim obrazom od naporenega dela, pa pustite vsaj toliko krvi za zaslužnih krajarjev, da si bo zamogel vsaj obleko kupiti. Vprašajmo se, zakaj se nam godijo takšne krivice — kdo je kriv temu —? Odgovor sledi: Ker nismo združeni, ker nismo organizirani, torej smo si krivi sami! Torej drago kmetisko ljudstvo odprite oči, zavedaj se resnega časa in združite se v močno organizacijo Kmetске zveze, ki je najboljša prijateljica kmetiskega ljudstva bodisi v narodnem, gospodarskem ali v verskem oziru!

Pristaš SKZ.

Samostojna gre pri volitvah z liberalci.

Vodstvo liberalne organizacije v Celju je poslalo svojim zaupnikom pismo, podpisano od tajnika stranke in urednika „Nove dobe“, Vekoslava Špindlerja. Pismo, ki poučuje liberalne zaupnike o agitacijskem delu za volitve, se konča: „Opozarjamo končno, da bo naša stranka najbrže pri predstojećih volitvah nastopila skupno, to je z enotno kandidatno listo s samostojno kmetiske stranke in eventualno tudi z narodnimi socialisti. Treba je torej, da stopite nemudoma v zvezo z zastopniki navedenih strank. Narodni pozdrav. Okrožna organizacija Jugosl. Demokratske stranke za celjsko okrožje v Celju. Vekoslav Špindler l. r.“

Zdaj se pa morajo odpreti oči vsem, ki so zapeljani šli v Samostojno, misleč, da je vendarle samo Kmetiska stranka. Zdaj mora vsakdo uvideti, da je Samostojna le služkinja in pomočnica liberalne stranke, stranke meščanov, bogatašev, izvoznicarjev, bankirjev, milijonarjev, ki ljudstvo izrabljajo s prostim izvozom in delajo draginjo, ki so ljudstvu odvzeli 20% ki so ponižali našo krono na četrtino dinarja, ki hočejo naložiti zlasti kmetiskemu ljudstvu 4kratni zemljiščni davek in 52% prenosnice! Nekdaj so grajščaki s svojimi hlapci ali valpeti sužnjili in pestili ubogo kmetisko ljudstvo. Zdaj hočejo liberalni mogotci naše kmete s Samostojno kmetijsko stranko zopet spraviti v svojo denarno sužnost in oduševstvo, iz katerega so jih rešile naše posejilnice! Izdajalsko nalogo ima Samo-

stojna! Kakor so nekdanj grajščinski valpeti, izšli iz kmetiskega ljudstva, izdajali svoj kmetiski stan in ga v imenu grajščakovem odirali iz topli, tako Samostojna v imenu liberalnih kapitalistov razdvoja kmetiski stan, slabi njegovo moč in ga izdaja v oduševske roke svojih liberalnih očetov!

Samostojni in samouprava.

Mi smo Samostojni očitali, da so proti samoupravi. Kot dokaz smo navedli, da se je proti samoupravi izrazil sam samostojni general Urek 23. novembra 1919 v Ljubljani. Urek v predzadnjem „Kmetijskem listu“ to taji. In vendar je tako govoril! „Jugoslavija“, ki je Samostojni prav blizu, piše dne 9. decembra 1919: „Govornik Urek se obrača proti strankam, ki hočejo vzpostaviti avtonomne (samoupravne) pokrajine.“ Ravno tako piše hrvatski list „Obzor“ z dne 26. novembra 1919: „Urek osudjuje pojedine stranke, koje idu za upostavom autonomnih pokrajina“ (Urek obsoja posamezne stranke, ki hočejo upostaviti samoupravne pokrajine). Ce je Urek proti strankam, ki hočejo za Slovenijo samoupravo, (in ta stranka je edino naša Kmetiska zveza oz. Ljudska stranka) potem je tudi proti samoupravi sami. Razun tega, so se isti dan, 23. novembra 1919, hodili Samostojni klanjat največjemu slovenskemu centralistu Zerjavu, ki je hotel še pred kratkim uničiti našo samoupravo glede šol (imenovanje šolskih nadzornikov). Letos začetkom avgusta pa so Samostojni s svojimi hrvatskimi in srbskimi tovariši hodili pozdravljat največjega srbskega centralista Prbičevića, ki nam hoče vzeti pri solah še tisto samoupravo, kar je imamo. Ali hočete gospod Urek in vaši samostojneži še tajiti, da ste proti samoupravi? Zakaj igrate dvojno vlogo: eno za svoje očete liberalce, pred katerimi izjavljate, da ste proti samoupravi, drugo za ljudstvo

pred katerim svoje liberalne protiljudske nakane skrivate?

Darujte za volilni sklad Kmetске zveze!

Stroški za volitve bodo ogromni! Za zmago je treba žrtev! Odrecite se zaenkrat pijači, kajenju in darsjte tisto vasto za Kmetisko zvezo! Pri kupčijah darujte liker za volilni sklad! V trgovini, veselju družbi, dobitke pri igri, pri krstih, godovanjih, ednodnicah, na zupnih sestankih in shodih Kmetске zveze

pevsed darujte za Kmetiske zvezol

Pošiljajte na naslov: Dr. Anton Jerovšek, ravnatelj Tiskarne sv. Cirila, Maribor.

1000 K

za volilni sklad Kmetске zveze so zložili trije vneti in požrtvovalni pristaši 27. septembra na prijateljskem sestanku pri g. Ivanu Vrhnjaku v Pamečah.

Živeli posemalo!

Samostojni proti kmetiskim kerlistim.

V Jugoslaviji, če vzamemo celo državo, pridelamo več živeža, kakor ga rabimo. Seveda pridelajo ne kateri kraji naše države premalo, n. pr. Slovenija, Dalmaacija. Slov. kmetiska zveza hoče predvsem, da so najprej v naši državi vsi kraji dovolj preskrbljeni z živili. Kar preostane, pa so naj izvažajo, da dobimo zato razna orodja, železo, sušno in druge stvari, ki jih sami v državi nimamo. Preskrbo z živili doma in izvoz v druge države naj bi oskrbovale zadruge, združene v Središnji zadrugi, in država. Cisti dobiček bo ostal kmetijskim zadrugam in državi. Kmetje bi po zadrugah svoje pridelke bolje prodali, država pa bi dobila iz izvoza novih dohodkov in ji ne bi trebalo pritiskati ljudstva s tako neznanskimi davki.

Cisto drugače pa si mislijo izvoz liberalci in njihovi bratci samostojneži. Ti hočejo, da dobijo ves izvoz v roke bankirji, judovski/trgovci in milijonarji, ki naj spravijo ves dobiček v svoj žep. Kaj je posledica tega? Deloma smo jih že občutili. Najprej zaženejo v časopisju krik, da bo letina zelo dobra, država bogata. Vstled takih poročil padejo cene in bogataši pokupijo zeleno žito po zelo nizkih cenah. Pokupijo pa več, kakor bi smeli, tako da nastane v domači državi pomanjkanje, s pomanjkanjem pa draginja. In tedaj pridejo veletrgovci z žitom, ki so ga po ceni na kupili, pa dan, kolikor ga niso izvozili, ter ga prodajajo po najdražjih cenah. Tako nastane vstled prostega izvoza najhujša draginja.

Samostojni se v „Kmetijskem listu“ št. 35 in na svojih shodih navdušeno zavzemajo za svobodno trgovino in svobodni izvoz, kakor ga hočejo imeti liberalni kapitalisti. Ce samostojni z liberalci dobijo pri volitvah večino, bo kmet gospodarsko še hujše ječal pod kapitalističnim oduševskim jarmom ko za časa krutih grajščakov.

Navedila za volitve.

Naša stranka stopa v najvažnejšo volilno borbo, kar jih je prestala v teku svoje zgodovine. Izvoljeni poslanci bodo polagali temelje novi državi. Duh, ki bo preveval ustavo naše države, bo tudi v veliki meri odločal in določal vse naše kulturno, politično in gospodarsko življenje za desetletja. Zato mora iti naša stranka dobro pripravljena v volilni boj. Iz boja mora iziti kot zmagovalka. Stari duh požrtvovalnosti in vdanosti vzvišenim načelom, ki jih stranka zastopa, naj zopet prevzame vse naše pristaše. Vsaki